

BEDRE END DE FLESTE

”Personlig føler jeg stor taknemlighed til Deng. Takket være hans reformpolitik er jeg i dag blant Kinas én procent rikeste’, sier vår venn mens han rygger sin BMW inn på parkeringsplassen.”

Allerede fra bogens første setning er interessen vakt. Hvem er den kineser, der så bramfrit fortæller her? Det er Rush, et meget passende engelsk navn for Zhou Donghang, der ejer et reisebureau. Bogens scoop er, at det er ham og hans historie, der fortælles.

Og samtidig sættes den personlige historie ind i en ramme, så Kinas historie de sidste 100 år også dækkes; slægtens historie bliver Kinas historie. Netop fordi de to forfattere udbygger og perspektiverer det personlige med det generelle. Man kan godt mærke, at de begge har været guider i Kina. Bogen er spækket med faktuelle oplysninger og i høj grad med de lidt anderledes og sjove vinkler, som en god guide ved, man gerne vil høre mere om.

Bogen starter tilbage i det gamle kejserrige. Rush’ bedstefar var godsejer og manchu. Han blev afhængig af opium og gik fallit, og familien fik en brat deroute. Rush’ far måtte arbejde hårdt fra sit niende år, men klarede sig trods svære odds. Han var en glødende kommunist og dybt partitro direktør i transportministeriet. To meget forskellige skæbner, der er illustrative for landet og udviklingen.

Men hovedvægten lægges på Rush. Han blev født i 1959, under Det Store Spring Fremad, og led af underernæring i en sådan grad, at forældrene frygtede for hans liv. Siden viste han sig nok så livskraftig, og takket være et talent for sprog fik han chancen for at tage springet fra lærer til guide. Her havde han et godt liv, men en dag spurgte en kvinde ham: Hvorfor starter du ikke dit eget firma?

Som spurgt, så gjort: I 1993 fik Rush 100.000 yuan i statsstøtte som startkapital – et dengang svimlende beløb – og DH Travel

var i gang. Og som man kan forstå, fik Rush succes, og om det og alt andet fortæller han glad og gerne. Også med en oprigtighed og detaljeringsgrad, der er sjælden.

For at tage et eksempel, der også viser koblingen mellem Rush og Kinas historie:

Vi hørte til en start om Rush’ BMW. Sådant en koster 600.000 yuan. Hans første bil, en Citroën CZ, kostede i 1997 140.000 yuan, en stor sum dengang, men prisen er faktisk kun det halve i dag.

”Bilene er altså blitt mye billigere i Kina – de rimeligste får du for under 50 000 yuan, rundt 40 000 kroner (norske red.). Det har ført til at landet nå har mer enn 50 millioner biler, og antallet stiger i raketffart. Det hele har utviklet seg så raskt at Kina i 2009 ble verdens største bilmarked. Det er likevel langt igjen til USAs nivå, der det finnes mer enn 200 millioner biler. Dersom Kina skulle komme opp på samme relative tall som USA i forhold til antall innbyggere, vil landet ha 1 milliard biler.”

”Han (Rush red.) hadde ikke førerkort. Det var helt vanlig i Kina for vel femten år siden, da kanskje halvparten kjørte rundt uten førerkort. ... ’Først kjøpte jeg et falskt førerkort for 300 yuan,’ erkjenner Rush. ’Førerkortene var lette å forfalske, og de var ikke registrert i noe offentlig register. Mange tok sjansen på dette. Jeg husker at jeg ble stoppet en gang av en ung politimann som studerte førerkortet lenge, han lurte nok fælt. Men han ga meg bare en liten bot og beslagla ikke det falske førerkortet.”

Ud over at give et indtryk af bogen viser citaterne også, at det norske sprog ikke er nogen hindring. Også fordi bogen som sådan er velskrevet og letløbende.

I det store og hele kommer bogen godt rundt om sit emne. Der er kun få steder, hvor der er skønhedspletter. Det, der under mest, er nok, at fx Zhou Enlai, Lin Biao og Liu

Shaoqi så at sige er skrevet ud af historien. Som en slags grundbog kunne det også have været godt at have mere om problematikker som korrupsion og de sociale omkostninger. Her spiller det også ind, at synsvinklen er Rush’ med de fordele og ulemper, det giver.

Men det vigtige er, at her er en anderledes og forfriskende tilgang til Kina. En bog, som er god både som intro til nye interesserede og så sandelig også med gods i for den, der har læst stakkevis af Kinabøger.

Den er herved anbefalet varmt.

Rolf Melheim og Morten Stensby
Høyhastighetslandet.

Historier fra det moderne Kina

Tell Forlag 2013, 256 sider.

ISBN 978-82-7522-4840

**Julie Brink er historiker
og redaktør af Danmark-Kina.**